

Ska världens högsta marginalskatter bli ännu högre?

- en granskning av S, V och MP:s förslag
till avtrappning av jobbskatteavdraget

2013-10-15

Moderaterna i riksdagens skatteutskott

nya
moderaterna

Inledning.....	3
1. Marginalskatterna påverkar valen i vardagen	4
2. Sveriges höga marginalskatter kan bli lägre.....	4
2.1 Fler jobb med förstärkt jobbskatteavdrag	5
2.2 Fler jobbar mer med höjd gräns för statlig inkomstskatt	5
2.3 Regeringens förslag lättar marginalskatterna	6
3. S, MP och V:s upptrappning av marginalskatterna	6
3.1. S-förslaget höger marginalskatten till 60 procent.....	6
3.2. MP-förslaget ökar marginalskatten till 59,2 procent	7
3.3. V-förslaget ökar marginalskatterna till 61 procent	7
4. Våra frågor till oppositionspartierna.....	8
Bilaga 1 - Utdrag ur RUT-rapport	10

Inledning

Under oktober och november arbetar riksdagens skatteutskott med att yttra sig över regeringens budgetproposition. Samtidigt behandlas oppositionspartiernas motioner med alternativa budgetförslag.

På riksdagens bord ligger förslag från regeringen om jobbskapande skattereformer som gör att hushållen får mer kvar av lönen. Det är viktigt och välkommet. Den utdragna lågkonjunkturen riskerar medföra att arbetslösheten biter sig fast på höga nivåer. Det är därför motiverat att stödja en återhämtning genom att ytterligare stärka hushållens ekonomi.

Det är en fortsättning på den reformagenda som syftar till att jobben blir fler, att det lönar sig att arbeta och att vi har fortsatt råd att satsa på välfärden. Sedan 2006 har sysselsättningen i Sverige ökat med drygt 200 000 – detta trots att den allvarigaste ekonomiska krisen sedan 1930-talet drabbat västvärlden. Samtidigt har alliansregeringen sedan 2006 kunnat satsa ungefär 30 miljarder på välfärdens kärna tack vare starka offentliga finanser och en ökad sysselsättning.

I årets skuggbudgetmotioner från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet läggs förslag på olika modeller av avtrappningar av jobbskatteavdraget samtidigt som oppositionspartierna motsätter sig höjningen av brytpunkten för den statliga inkomstskatten. Det finns skäl att belysa konsekvenserna av oppositionspartiernas skatteförslag som medför en upptrappning av de redan höga marginalsatterna på arbete. Moderaterna i riksdagens skatteutskott har flera frågor att ställa till oppositionspartierna. Socialdemokraterna har att svara på hur jobben ska bli fler och vår konkurrenskraft stiga om världens högsta marginalsatter blir ännu högre?

Henrik von Sydow

Ordförande i riksdagens skatteutskott

1. Marginalskatterna påverkar valen i vardagen

Marginalskatten avgör skillnaden mellan lön och ledighet. Marginalskatten är den procent som går bort i skatt på den sista intjänade hundralappen. Den har betydelse för lönsamheten av en extra arbetsinsats, för valet mellan arbete och fritid och för hur hög den så kallade skattekillen blir.

Marginalskatterna påverkar därmed mängder med beslut i människors vardag. Det påverkar beslut om arbete, fritid, studier, föräldraledighet och hur länge man väljer att arbeta.

Marginalskatten har betydelse för valet mellan att ta ut ersättning för övertid i pengar eller i ledighet. Den kan påverka valet mellan heltid och deltid. Ska man gå upp i arbetstid vill man nog helst att så mycket som möjligt kvar av nettoinkomsten att det känns värt den lediga tid man avstår. Hur mycket man får behålla av en löneökning påverkar också människors beslut kring utbildning och vidareutbildning.

Höga marginalskatter är ett tydligt hinder för jobb och fler arbetade timmar och en begränsning för tillväxt i vår ekonomi. Det är ett återkommande råd i de granskningar som industriländernas samarbetsorganisation OECD gör av medlemsländerna är att Sverige ska sänka inkomstskatten genom att höja gränsen för statlig inkomstskatt eller sänka skattesatsen. Trots statsfinansiella kriser i Europa och behov av ökade statsinkomster varnar OECD medlemsländerna för att nu höja marginalskatterna, just på grund av att det tydligare än flera andra skattehöjningar bromsar tillväxten i ekonomin.

2. Sveriges höga marginalskatter kan bli lägre

Marginalskatterna i Sverige brukar framhållas som bland världens högsta på 57 procent i inkomstskatt på den sista intjänade kronan.

Till det som också utmärker Sveriges marginalskatter i jämförelse med andra länder är att våra marginalskatter är att inte bara själva skattesatsen är hög utan att den därtill träder in vid relativt sett låga inkomstnivåer. Den nedre brytpunkten, det vill säga då marginalskatten ökar till 52 procent, ligger i jämförelse med andra länder lågt och slår till redan vid en månadslön på omkring 36 000 kronor.

Alliansregeringen vill göra problemet med höga marginalskatter mindre med skattereformer som riksdagens skatteutskott nu ska yttra sig över. Det är välkommet att regeringen i budgetpropositionen presenterat förslag som lättar på marginalskatterna för breda löntagargrupper och gör att fler befrias från statlig inkomstskatt och höga

marginaleffekter. Det skapar förutsättningar för fler jobb och att fler jobbar mer, vilket bidrar till tillväxt och förutsättningarna för ökade satsningar på välfärdens kärna.

2.1 Fler jobb med förstärkt jobbskatteavdrag

Att ge människor som jobbar mer kvar av lönen förbättrar arbetsmarknadens funktionssätt och gör att drivkrafterna för att arbeta ökar. Mellan 2006 och 2012 har jobbskatteavdraget tydligt bidragit till att öka hushållens disponibla inkomster. För att ytterligare stärka hushållens ekonomi och på så vis stödja en återhämtning, och samtidigt stärka drivkrafterna till arbete, finns det skäl att ytterligare sänka skatten på förvärvsinkomster.

Jobbskatteavdraget är en central del i regeringens ekonomiska politik för att varaktigt öka sysselsättningen. Avdraget gör det mer lönsamt att arbeta vilket leder till att fler människor deltar i arbetskraften. Dessutom ökar incitamenten att söka arbete vilket bidrar till att arbetslösheten blir lägre. Genom sänkta marginalsatser kan avdraget också bidra till ett ökat arbetsutbud bland dem som redan har ett arbete. Såväl svenska som internationella erfarenheter visar att en politik som gör det mer lönsamt att arbeta är viktigt för att varaktigt höja sysselsättningen och minska frånvaron på arbetsmarknaden. En lägre skatt på arbetsinkomster ökar därtill individernas självbestämmande över den egna inkomsten och gör att fler kan försörja sig på sin lön.¹

2.2 Fler jobbar mer med höjd gräns för statlig inkomstskatt

För att Sverige ska klara jobben i den tilltagande internationella konkurrensen är det viktigt att det lönar sig att utbildning och arbete lönar sig. Vi behöver öka drivkrafterna för att fler ska jobba mer för att öka antalet arbetade timmar i vår ekonomi.

Cirka 1 040 000 inkomsttagare i Sverige betalar idag statlig inkomstskatt. Alliansregeringen föreslår att uttaget av den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster begränsas genom att den nedre skiktgränsen höjs. Begränsningen innebär att den nedre skiktgränsen höjs med 15 100 kronor till 435 900 kronor för beskattningsåret 2014.

Utan höjning skulle den nedre skiktgränsen uppgå till 420 800 kronor för beskattningsåret 2014. År 2014 beräknas 29 procent av alla heltidsanställda betala statlig inkomstskatt med nu gällande regler. Med regeringens förslag minskar andelen till 26 procent. Vidare innebär förslaget att antalet personer som kommer att betala statlig inkomstskatt minskar med ca 110 000 personer.

¹ Regeringens proposition 2013/14:1, *Politik för tillväxt och jobb*, s 206-207

2.3 Regeringens förslag sänker marginalsatterna

Förslagen om en förstärkning av jobbskatteavdraget och sänkt statlig inkomstskatt innebär att marginalsatterna sänks för breda grupper. För arbetsinkomster runt 125 000 kronor sänker förstärkningen av jobbskatteavdraget marginalsatten med 7,5 procentenheter och för arbetsinkomster mellan ca 311 000 och 359 000 kronor per år sänks marginalsatten med ca 3,5 procentenheter. Höjningen av höjningen av den nedre skiktgränsen sänker marginalsatten för förvärvsinkomster mellan 433 900 och 449 000 kronor med 20 procentenheter.² Sänkta marginalsatter gör det mer lönsamt för fler att jobba mer och är en viktig del av en fortsatt förstärkt arbetslinje.

3. S, MP och V:s upptrappning av marginalsatterna

När riksdagens skatteutskott ska yttra sig över regeringens budgetproposition behandlas också oppositionspartiernas skuggbudgetmotioner och med det yrkanden från S, V och MP som ger effekten att de svenska marginalsatterna skruvas upp ytterligare. Vi har bitt riksdagens utredningstjänst (RUT) granska på vilka nivåer marginalsatterna hamnar om S, V och MP:s skatteförslag om avtrappningar av jobbskatteavdragen skulle genomföras.

3.1. S-förslaget höger marginalsatten till 60 procent

Socialdemokraterna tar i sin budget ställning mot ett femte jobbskatteavdrag. De vill också se en avtrappning av jobbskatteavdraget med 3,3 procent på inkomster på 60 000 kr eller mer i månaden. Socialdemokraterna motsätter sig även en höjning av brytpunkten för den statliga inkomstskatten som ger skattelättnader för breda löntagargrupper.

Vi tar bort jobbskatteavdraget steg för steg så att det är helt borta vid miljoninkomster. Avtrappningen görs med 3,3 procent från 60 000 kronor i månaden. Det betyder att den som har en månadsinkomst med 60 000 kronor eller mindre får en oförändrad skatt, den som tjänar 75 000 kronor får en höjd skatt med ungefär 500 kronor i månaden och vid en månadsinkomst om 116 000 kronor får man inget jobbskatteavdrag.³

² Regeringens proposition 2013/14:1, s 210

³ Socialdemokraternas budgetmotion s 105

De föreslagna förändringarna av marginalsatterna skulle slå mot 175 000 personer med en månadslön mellan 60 000-116 000 kr. Beräkningar från riksdagens utredningstjänst visar att marginalsatten då ökar till 60 procent.⁴

3.2. MP-förslaget ökar marginalsatten till 59,2 procent

Miljöpartiets förslag liknar Socialdemokraternas. Dock vill de se en avtrappning av jobbskatteavdraget på 2,5 procent redan på inkomster på 40 000 kr i månaden. Man tar även ställning emot en höjning av brytpunkten.

Vi föreslår däremot en avtrappning av jobbskatteavdraget med 2,5 procent på månadsinkomster från 40 000 kronor. De med en månadslön på upp till 40 000 kronor behåller alltså hela jobbskatteavdraget och berörs inte av detta förslag. Vid en månadslön på 45 000 kronor minskas jobbskatteavdraget med drygt 100 kronor i månaden. Jobbskatteavdraget är helt avtrappat vid en månadslön på 117 000 kronor. Vi motsätter oss den nya inkomstskattesänkningen, det s.k. femte jobbskatteavdraget. (...) Vi avvisar även regeringens förslag att höja brytpunkten för när man betalar statlig inkomstskatt, från dagens 36 158 kronor i månaden till 37 417 kronor.⁵

Miljöpartiets förslag skulle beröra 740 000 personer med månadslöner mellan 40 000-117 000 kr.⁶ Beräkningar från riksdagens utredningstjänst visar att marginalsatten då ökar till 59,2 procent.

3.3. V-förslaget ökar marginalsatterna till 61 procent

I Vänsterpartiets budget föreslås en avtrappning av jobbskatteavdraget på inkomster högre än 30 000 kr. Vänsterpartiet vill dock på sikt helt och hållet fasa ut det samma. Man motsätter sig även höjningen av brytpunkten för den statliga inkomstskatten.

Vänsterpartiet arbetar därför för att jobbskatteavdraget stegvis fasas ut till förmån för en rättvis och likformig beskattning.

(...)

Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför menar Vänsterpartiet att det krävs en ökad progressivitet i systemet och föreslår höjd skatt vid högre inkomster. Vi föreslår att det nuvarande jobbskatteavdraget trappas av från en månadsinkomst på 30 000 kronor. För inkomster som är högre än så görs en avtrappning av jobbskatteavdraget. Om man tjänar mer än 50 000 kronor i månaden får

⁴ RUT, Dnr 2013:1518, *Effekter på marginalsatten av nedtrappat jobbskatteavdrag*

⁵ Miljöpartiets budgetmotion, s 62

⁶ RUT, Dnr 2013:1518, *Effekter på marginalsatten av nedtrappat jobbskatteavdrag*

man inget jobbskatteavdrag. Vänsterpartiet avvisar dock regeringens föreslagna femte jobbskatteavdrag i sin helhet. (...)

I budgetpropositionen föreslår regeringen också att skatten sänks för höginkomsttagare genom att den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt höjs. Vänsterpartiet anser att de 3 miljarder kronor som förslaget kostar istället behövs till satsningar på välfärden och avvisar därför förslaget. Den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt bör inte höjas.⁷

Vänsterpartiets förslag skulle beröra 1,5 miljoner personer med månadslöner mellan 30 000-50 000 kr.⁸

Beräkningar från riksdagens utredningstjänst visar att marginalsikten med förslaget blir 61 procent. Värt att notera är att detta gäller för inkomstlagen mellan 40 000-50 000 i månaden. Högre upp i inkomstsikten får V-förslaget till konsekvens att marginalsikten bli lägre kring dagens nivåer på 57 procent.

4. Våra frågor till oppositionspartierna

Sverige behöver fler som jobbar och fler som jobbar mer. Det lägger grunden för vår gemensamt finansierade välfärd och ger människor större frihet i vardagen.

Socialdemokraterna vill börja trappa av jobbskatteavdraget och höja inkomstskatterna. Med en avtrappning av jobbskatteavdraget höjs marginalsikten ytterligare vilket försämrar lönsamheten för utbildning och ambition. Det är just sådana förslag som till exempel OECD nu varnar länder i kris för att genomföra som Socialdemokraterna nu driver på för Sverige ska införa.

- Hur anser Socialdemokraterna att vi stärker svensk konkurrenskraft och ger drivkrafter för att fler arbetande timmar mer genom att göra världens högsta marginalsatter ännu högre?

Socialdemokraternas partiordförande Stefan Löfven vill ofta framhålla sig anhängare för goda villkor för svensk industri och näringslivet. Vi vet att ett för högt skatteuttag på utbildning och ansträngning hotar jobben i Sverige. De förslag som Socialdemokraterna lägger i riksdagen innebär i praktiken att värnsikten nära nog fördubblas och utbildning blir mindre lönsamt. Vad är Socialdemokraternas svar på följande fråga:

⁷ Vänsterpartiets budgetmotion s 60-61

⁸ RUT, Dnr 2013:1518, *Effekter på marginalsikten av nedtrappat jobbskatteavdrag*

- Varför ska utbildning och vidareutbildning bli mindre lönsamt när världens högsta marginalskatter blir ännu högre?

Givet att Socialdemokraterna accepterar ett femte jobbskatteavdrag saknar partiet finansiering för ökade transfereringar och utgiftslöften motsvarande 12 miljarder kronor. Miljöpartiet och Vänsterpartiet utgör en del av socialdemokraternas möjliga regeringsunderlag och lägger också förslag om höjda inkomstskatter och upptrappade marginaleffekter. Kommer avsaknaden av finansiering av utgiftslöften på 12 miljarder innebära ytterligare ökade marginalskatter upp mot 61, 62, 63 procent?

- Vad är det gemensamma beskedet om hur höga marginalskatterna blir om Socialdemokraterna bildar regering tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet? Vart anser Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet att gränsen går för högre marginalskatter? 61, 62 eller 63 procent? Eller ännu högre?

Bilaga 1 - Utdrag ur RUT-rapport

Effekter på marginalskatten av nedtrappat jobbskatteavdrag.⁹

Fastställd förvärvsinkomst kronor/månad	S förslag %	V förslag %	MP förslag %
5 000	22,1	22,1	22,1
10 000	22,1	22,1	22,1
20 000	28,7	28,7	28,7
25 000	28,7	28,7	28,7
30 000	31,7	31,7	31,7
35 000	31,7	41,0	31,7
40 000	51,7	61,0	51,8
45 000	51,7	61,0	54,2
50 000	51,7	54,1	54,2
55 000	56,7	56,7	59,2
60 000	56,7	56,7	59,2
65 000	60,0	56,7	59,2
70 000	60,0	56,7	59,2

⁹ RUT, Dnr 2013:1518, *Effekter på marginalskatten av nedtrappat jobbskatteavdrag*